

Obsah

Úvod	14
1. Antikoagulační a antiagregační léčba	15
1.1. Látky s účinkem na trombocyty (antiagregancia, protidestičková léčiva).....	15
1.1.1. Kyselina acetylsalicylová (ASA)	16
1.1.2. Indobufen.....	17
1.1.3. Dipyridamol.....	17
1.1.4. Ticlopidin	17
1.1.5. Clopidogrel	18
1.1.6. Abciximab.....	18
1.1.7. Stomatologická rizika a komplikace	18
1.2. Látky s účinkem na koagulační faktory (antikoagulancia)	18
1.2.1. Heparin	18
1.2.2. Nízkomolekulární (frakcionovaný) heparin.....	19
1.2.2.1. Enoxaparin	20
1.2.3. Sulodexid.....	20
1.2.4. Stomatologická rizika a komplikace	21
1.3. Antagonisté vitamínu K.....	21
1.3.1. Ethylbiskumacetat	21
1.3.2. Warfarin	23
1.3.3. Stomatologická rizika a komplikace	24
1.4. Trombolytika.....	24
1.5. Nové trendy v antikoagulační léčbě	25
2. Léčba bolesti.....	27
2.1. Definice a patofyziologie bolesti.....	27
2.2. Měření bolesti	28
2.3. Přípravky používané k léčbě bolesti.....	28
2.3.1. Neopioidní analgetika	28
2.3.1.1. Analgetika – antipyretika.....	29
2.3.1.1.1. Kyselina acetylsalicylová.....	29
2.3.1.1.2. Paracetamol.....	30
2.3.1.2. Nesteroidní antiflogistika (antirevmatika, NSA)	31
2.3.1.2.1. Ibuprofen	32
2.3.1.2.2. Ketoprofen.....	33
2.3.1.2.3. Dexketoprofen	33
2.3.1.2.4. Diklofenak	33
2.3.1.2.5. Kyselina tiaprofenová.....	33
2.3.1.2.6. Nimesulid	34
2.3.1.3. Ostatní neopiátová analgetika	34
2.3.1.3.1. Aminofenazon	34
2.3.1.3.2. Propyfenazon.....	34
2.3.1.3.3. Metamizol	34

2.3.2. Opioidní analgetika.....	35
2.3.2.1. Slabé opioidy	35
2.3.2.1.1. Tramadol	35
2.3.2.1.2. Kodein.....	36
2.3.2.1.3. Dihydrokodein.....	36
2.3.2.1.4. Tilidin.....	37
2.3.2.2. Silné opioidy (§).....	37
2.4. Podpůrná léčba bolesti	37
2.4.1. Baklofen	37
2.5. Analgetika v premedikaci	37
2.6. Analgetika v terapii	38
2.7. Co se osvědčuje ve světě	39
3. Lokální anestetika.....	41
3.1. Stručný historický přehled.....	41
3.2. Princip blokády vedení vzruchu	41
3.3. Farmakokinetika LA	42
3.4. Farmakodynamika LA	42
3.5. Dávkování LA	43
3.6. Nežádoucí účinky LA.....	43
3.6.1. Alergické reakce.....	44
3.6.2. Psychogenní reakce.....	45
3.6.3. Toxické reakce.....	45
3.6.4. Methemoglobinemie.....	45
3.6.5. Maligní hypertermie	45
3.7. Ovlivnění účinku LA	45
3.8. Farmakologie jednotlivých druhů lokálních anestetik.....	46
3.8.1. Kokain.....	46
3.8.2. Prokain.....	46
3.8.3. Lidokain.....	47
3.8.4. Trimekain	48
3.8.5. Mepivakain	48
3.8.6. Artikain.....	48
3.8.7. Bupivakain.....	49
3.8.8. Prilokain	49
3.8.9. Etidokain.....	50
3.9. Jiná novější anestetika.....	50
3.9.1. Oxetakain.....	50
3.9.2. Centbukridin	50
3.9.3. Ropivakain.....	50
3.9.4. Levobupivakain.....	50
4. Vazokonstrikce: adrenalin a další látky	52
4.1. Adrenalin	52
4.1.1. Farmakokinetika adrenalinu	53
4.1.2. Farmakodynamika adrenalinu	53
4.1.3. Chemická konstituce a fyzikální vlastnosti adrenalinu.....	53

4.1.4. Adrenergní receptory	54
4.1.4.1. Receptory alfa	54
4.1.4.2. Receptory beta.....	54
4.1.5. Měření účinku adrenalinu.....	54
4.1.6. Endogenní adrenalin a stres.....	55
4.1.7. Adrenalin v zubním lékařství	56
4.1.7.1. Adrenalin u pacientů s kardiovaskulárním onemocněním	57
4.1.7.2. Adrenalin u hypertoniků.....	58
4.1.7.3. Adrenalin u diabetiků.....	59
4.1.7.4. Adrenalin u poruch štítné žlázy.....	59
4.1.7.5. Adrenalin u astmatiků.....	59
4.1.7.6. Adrenalin v graviditě a laktaci	60
4.1.7.7. Adrenalin u pacientů s glaukomem.....	60
4.1.8. Vybrané lékové interakce adrenalinu	60
4.1.8.1. Inhibitory monoaminooxidázy (I-MAO)	60
4.1.8.2. Kalium	61
4.1.8.3. Neselektivní beta-blokátory	61
4.1.8.4. Tricyklická antidepresiva (TCAD)	61
4.1.8.5. Lokální aplikace adrenalinu	62
4.1.9. Ochrana pacienta před nežádoucími účinky adrenalinu	62
4.2. Noradrenalin (Norepinefrin, Levophed, Levarterenol)	63
4.3. Levonordefrin (Neocobefrin)	63
4.4. Fenylefrin (Neosynefrin)	64
4.5. Korbadrin (Cobefrin, Nordefrin, Corbasil)	64
4.6. Oktapresiny	64
5. Antimikrobní léčba I. – Antibakteriální přípravky.....	65
5.1. Rozdělení ATB	65
5.2. Farmakokinetika ATB	66
5.3. Farmakodynamika ATB	67
5.4. Nežádoucí účinky ATB.....	68
5.4.1. Toxické	68
5.4.2. Imunologické	68
5.4.3. Biologické	68
5.5. Rozhodnutí o zahájení léčby	68
5.6. Beta-laktamy	70
5.6.1. Peniciliny.....	70
5.6.1.1. Benzylpenicilin (penicilin G).....	70
5.6.1.2. Fenoxymethylpenicilin (penicilin V, V-penicilin)	71
5.6.1.3. Penamecilin	71
5.6.1.4. Amoxicilin (AMX)	71
5.6.1.5. Ampicilin (AMP).....	72
5.6.1.6. Ampicilin se sulbaktamem (Sultamicin) (AMS)	72
5.6.1.7. Amoxicilin s kyselinou klavulanovou (co-amoxicilin) (AMC).....	73
5.6.1.8. Oxacilin (OXA)	73
5.6.2. Cefalosporiny	73

5.7. Makrolidy	75
5.7.1. Erythromycin (ERY)	75
5.7.2. Spiramycin (SPI).....	75
5.7.3. Roxithromycin (ROX)	75
5.7.4. Klarithromycin (CLA)	75
5.7.5. Azithromycin (AZI)	76
5.8. Linkosamidy	76
5.8.1. Linkomycin (LIN).....	76
5.8.2. Klindamycin (CLI)	76
5.9. Tetracykliny	77
5.9.1. Doxycyklin (DOX).....	77
5.10. Nitroimidazoly.....	77
5.10.1. Metronidazol (MTR)	77
5.10.2. Ornidazol (ORN).....	78
5.11. Antibiotická profylaxe.....	78
6. Antimikrobní léčba II. – Antimykotika	81
6.1. Rozdělení a charakteristika antimykotik	81
6.2. Patogeneze mykotických infekcí.....	82
6.3. Kandidóza.....	82
6.4. Aspergilóza a zygomykóza	83
6.5. Ostatní mykózy	84
6.6. Laboratorní diagnostika.....	84
6.7. Přehled nejužívanějších antimykotik.....	84
6.7.1. Polyenová antimykotika	84
6.7.1.1. Amfotericin B	84
6.7.1.2. Nystatin	85
6.7.1.3. Natamycin (pimaricin)	85
6.7.2. Antimetabolity.....	86
6.7.2.1. Flucytosin (5-fluorocytosin)	86
6.7.3. Alylaminové deriváty.....	86
6.7.3.1. Terbinafin	86
6.7.4. Azolové deriváty.....	86
6.7.4.1. Ketokonazol.....	86
6.7.4.2. Mikonazol	87
6.7.4.3. Flukonazol	87
6.7.4.4. Itrakonazol	87
6.7.4.5. Vorikonazol	88
6.7.5. Echinokandiny	88
6.7.5.1. Kaspofungin	88
6.8. Novinky ve vývoji antimykotik.....	89
6.9. Přípravky s antimykotickou aktivitou pro lokální použití (antiseptika)	89
6.9.1. Chlorhexidin.....	89
6.9.2. Jodovaný povidon	90
6.9.3. Fusafungin a benzydamin	90
6.10. Praktické poznámky k lokální antimykotické terapii	91

7. Vybrané lékové interakce v praxi zubního lékaře	92
7.1. Antibiotika	94
7.1.1. Vzájemné kombinace antibiotik	94
7.1.2. Tetracykliny	95
7.1.3. Metronidazol	96
7.1.4. Makrolidy	96
7.1.5. Azolová antimykotika	96
7.1.6. Další významné interakce antibiotik	97
7.1.6.1. ATB a kontraceptiva	97
7.1.6.2. ATB a digoxin	97
7.1.6.3. Linkosamidy a centrální myorelaxancia	98
7.1.6.4. ATB a warfarin	98
7.2. Warfarin	98
7.2.1. Warfarin a antibiotika	98
7.2.2. Warfarin a léčivé rostliny	100
7.2.3. Warfarin a nesteroidní analgetika – antiflogistika	100
7.2.4. Warfarin a paracetamol	101
7.3. Analgetika – nesteroidní antiflogistika (NSA)	101
7.3.1. NSA a antihypertenziva	102
7.3.2. NSA a lithium	103
7.3.3. NSA a digoxin	103
7.3.4. NSA a perorální antidiabetika	103
7.3.5. Paracetamol a alkohol	103
7.3.6. Shrnutí interakcí NSA	104
7.4. Imunosupresiva	104
7.4.1. Cyklosporin A	106
7.4.2. Takrolimus	106
7.4.3. Sirolimus	106
7.4.4. Mykofenolát mofetil	106
7.4.5. Azathioprin	106
7.5. Fytofarmaka – byliny a rostlinné přípravky	107
7.5.1. Echinacea (Třapatka nachová, <i>Echinacea purpurea</i>)	107
7.5.2. Česnek (<i>Allium sativum</i>)	107
7.5.3. Ginseng (Všehoj ženšenový, Ženšen, <i>Panax ginseng</i>)	107
7.5.4. Třezalka (<i>Hypericum perforatum</i> , <i>St John's Wort</i>)	108
7.5.5. Grapefruitová šťáva	108
7.5.6. Zázvor (<i>Zingiber officinale</i>)	108
7.5.7. Kozlík lékařský (<i>Valeriana officinalis</i>)	109
7.5.8. Doporučení a poznámky k fytoterapii	109
8. Seznam zkratk	111
9. Literatura	114
10. Věcný rejstřík	123